

Europos Tarybos sutarčių serija Nr. 201

**EUROPOS TARYBOS KONVENCIJA
DĖL VAIKŲ APSAUGOS
NUO SEKSUALINIO IŠNAUDOJIMO IR SEKSUALINĖS PRIEVARTOS**

2007 m. spalio 25 d., Lansarotė

Preambulė

Europos Tarybos valstybės narės ir kitos šią Konvenciją pasirašiusios valstybės;

atsižvelgdamos į Europos Tarybos tikslą siekti didesnės savo narių vienybės;

atsižvelgdamos į tai, kad kiekvienas vaikas turi teisę į tokias savo šeimos, visuomenės ir valstybės apsaugos priemones, kokios yra būtinos atsižvelgiant į jo ar jos nepilnamečio statusą;

matydamos, kad vaikų seksualinis išnaudojimas, ypač vaikų pornografija ir prostitucija, ir visos vaikų seksualinės prievartos formos, įskaitant užsienyje atliktus veiksmus, kenkia vaikų sveikatai, psichologiniam ir socialiniam vystymuisi;

matydamos, kad vaikų seksualinis išnaudojimas ir seksualinė prievarta išaugo iki nerimą keliančio masto nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad ir vaikai, ir nusikaltėliai vis aktyviau naudojami informacinėmis ir ryšių technologijomis, ir kad siekiant užkirsti kelią tokiam seksualiniam išnaudojimui ir seksualinei prievartai ir su tuo kovoti būtina užtikrinti tarptautinį bendradarbiavimą;

atsižvelgdamos į tai, kad vaikų gerovė ir interesai yra pagrindinės visų valstybių narių pripažįstamos vertybės, kurios turi būti skatinamos be jokios diskriminacijos;

prisimindamos 2005 m. gegužės 16–17 d. Varšuvoje 3-iajame valstybių ir vyriausybės vadovų Europos Tarybos aukščiausiojo lygio susitikime priimtą veiksmų planą, kuriuo raginama parengti priemones, kuriomis būtų sustabdytas vaikų seksualinis išnaudojimas;

prisimindamos Ministrų komiteto Rekomendaciją Nr. R (91) 11 dėl vaikų ir jaunimo seksualinio išnaudojimo, pornografijos, prostitucijos ir prekybos jais, Rekomendaciją Nr. Rec(2001) 16 dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir Konvenciją dėl elektroninių nusikaltimų (ETS Nr. 185), visų pirma jos 9 straipsnį, taip pat Europos Tarybos Konvenciją dėl kovos su prekyba žmonėmis (ETS Nr. 197);

atsižvelgdamos į Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją (ETS Nr. 5, 1950 m.), Europos socialinę chartiją (pataisytą) (ETS Nr. 163, 1996 m.) ir Europos konvenciją dėl vaikų teisių įgyvendinimo (ETS Nr. 160, 1996 m.);

atsižvelgdamos ir į Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją, visų pirma jos 34 straipsnį, Fakultatyvinį protokolą dėl vaikų pardavimo, vaikų prostitucijos ir vaikų pornografijos, Protokolą dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja, papildantį Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, taip pat Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją dėl nepriimtino vaikų darbo uždraudimo ir neatidėliotinių veiksmų tokiam darbui panaikinti;

atsižvelgdamos į Europos Sąjungos Tarybos pamatinį sprendimą dėl kovos su vaikų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija (2004/68/TVR), Europos Sąjungos Tarybos pamatinį sprendimą dėl nukentėjusiųjų padėties baudžiamosiose bylose (2001/220/TVR) ir Europos Sąjungos Tarybos pamatinį sprendimą dėl kovos su prekyba žmonėmis (2002/629/TVR);

deramai atsižvelgdamos į kitus svarbius tarptautinius dokumentus ir programas šioje srityje, visų pirma 1996 m. rugpjūčio 27–31 d. vykusiam 1-ajame pasauliniame kongrese, skirtame kovai su vaikų seksualiniu išnaudojimu komerciniais tikslais, priimtą Stokholmo deklaraciją ir veiksmų planą, 2001 m. gruodžio 17–20 d. vykusiam 2-ajame pasauliniame kongrese, skirtame kovai su vaikų seksualiniu išnaudojimu komerciniais tikslais, priimtą Jokohamos pasaulinį įsipareigojimą, 2001 m. lapkričio 20–21 d. 2-ajam pasauliniam kongresui, skirtam kovai su vaikų seksualiniu išnaudojimu komerciniais tikslais, pasirengti skirtoje konferencijoje priimtą Budapešto įsipareigojimą ir veiksmų planą, Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos Rezoliuciją

Nr. S-27/2 „Vaikams tinkamas pasaulis“ ir trejų metų programą „Kuriame Europą vaikams ir su vaikais“, priimtą po 3-iojo aukščiausiojo lygio susitikimo ir pradėtą įgyvendinti 2006 m. balandžio 4–5 d. vykusioje Monako konferencijoje;

nusprendusios veiksmingai prisidėti prie bendro tikslo apsaugoti vaikus nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos, kad ir kas būtų kaltininkas, ir teikti pagalbą aukoms;

atsižvelgdamos į tai, kad būtinas išsamus tarptautinis dokumentas, apimantis kovos su bet kokia vaikų seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos forma prevencinius, apsaugos ir baudžiamuosius teisinius aspektus ir nustatantis specialų stebėjimo mechanizmą,

s u s i t a r è:

I skyrius

Tikslai, nediskriminavimo principas ir apibrėžtys

1 straipsnis

Tikslai

1. Šios Konvencijos tikslai yra:

- a) užkirsti kelią vaikų seksualiniam išnaudojimui ir seksualinei prievartai ir kovoti su tuo;
- b) ginti vaikų, tapusių seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos aukomis, teises;
- c) skatinti nacionalinį ir tarptautinį bendradarbiavimą kovojant su vaikų seksualiniu išnaudojimu ir seksualine prievarta.

2. Siekiant užtikrinti, kad Šalys veiksmingai įgyvendintų Konvencijos nuostatas, ja nustatomas specialus stebėjimo mechanizmas.

2 straipsnis

Nediskriminavimo principas

Šios Konvencijos nuostatas, visų pirma susijusias su aukų teisių gynimo priemonių taikymu, Šalys įgyvendina nediskriminuodamos dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, kalbos, religijos, politinių ar kitokių pažiūrų, tautinės ar socialinės kilmės, priklausymo tautinei mažumai, nuosavybės, gimimo, seksualinės orientacijos, sveikatos būklės, negalios ar kitokių priežasčių.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje Konvencijoje:

- a) „vaikas“ reiškia bet kurį 18 metų nesulaukusį asmenį;
- b) „vaikų seksualinis išnaudojimas ir seksualinė prievarta“ apima šios Konvencijos 18–23 straipsniuose nurodytus veiksmus;
- c) „auka“ reiškia bet kurį vaiką, patyrusį seksualinį išnaudojimą ar seksualinę prievartą.

II skyrius

Preveninės priemonės

4 straipsnis

Principai

Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitokių priemonių siekdama užkirsti kelią visoms vaikų seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos formoms ir apsaugoti vaikus.

5 straipsnis

Su vaikais dirbančių asmenų įdarbinimas, mokymas ir informuotumo didinimas

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis didinamas asmenų, kurie nuolat bendrauja su vaikais švietimo, sveikatos, socialinės apsaugos, teismų ir teisėsaugos sektoriuose bei su sportu, kultūra ir laisvalaikiu susijusiose srityse, informuotumas apie vaikų apsaugą ir jų teises.

2. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys turėtų pakankamai žinių apie vaikų seksualinį išnaudojimą ir seksualinę prievartą, jų nustatymo būdus ir 12 straipsnio 1 dalyje nurodytą galimybę.

3. Kiekviena Šalis vadovaudamasi savo vidaus teisės aktais imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad profesijas, kurių atstovams tenka nuolat bendrauti su vaikais, galėtų įgyti tik tie tokios profesijos siekiantys asmenys, kurie nebuvo teisti už vaikų seksualinį išnaudojimą ar seksualinę prievartą.

6 straipsnis

Vaikų švietimas

Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad vaikams atsižvelgiant į jų besikeičiančius gebėjimus pradinėse ir vidurinėse mokyklose būtų teikiama informacija apie seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos pavojų ir apie apsisaugojimo priemones. Prireikus ši informacija, teikiama bendradarbiaujant su tėvais, pateikiama kartu su bendresnio pobūdžio informacija apie lytiškumą, išskirtinį dėmesį skiriant pavojingoms aplinkybėms, ypač susijusioms su naujų informacinių ir ryšių technologijų naudojimu.

7 straipsnis

Preveninės intervencijos programos arba priemonės

Kiekviena Šalis užtikrina, kad asmenys, bijantys, kad jie gali padaryti kurį nors šioje Konvencijoje nurodytą nusikaltimą, prireikus turėtų galimybę pasinaudoti veiksmingomis intervencijos programomis arba priemonėmis nusikaltimo įvykdymo rizikai įvertinti ir jos išvengti.

8 straipsnis

Plačiajai visuomenei skirtos priemonės

1. Kiekviena Šalis remia arba rengia plačiajai visuomenei skirtas informavimo kampanijas, per kurias teikiama informacija apie vaikų seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos reiškinių ir apie galimas prevencines priemones.

2. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užkirsti kelią platinti medžiagą apie šioje Konvencijoje įvardytus nusikaltimus arba tokį platinimą uždrausti.

9 straipsnis

Vaikų, privataus sektoriaus, žiniasklaidos ir pilietinės visuomenės dalyvavimas

1. Kiekviena Šalis skatina vaikus, atsižvelgus į jų besikeičiančius gebėjimus, dalyvauti plėtojant ir įgyvendinant valstybių politiką, programas arba kitas iniciatyvas kovai su vaikų seksualiniu išnaudojimu ir seksualine prievarta.

2. Kiekviena Šalis skatina privatų sektorių, ypač informacinių ir ryšių technologijų, turizmo ir kelionių bei bankininkystės ir finansų sektorius, taip pat pilietinę visuomenę dalyvauti rengiant ir įgyvendinant politiką, kuria siekiama užkirsti kelią vaikų seksualiniam išnaudojimui ir seksualinei prievartai ir įgyvendinti vidaus normas savireguliacijai arba bendro reguliavimo būdu.

3. Kiekviena Šalis skatina žiniasklaidą teikti atitinkamą informaciją apie visus vaikų seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos aspektus tinkamai atsižvelgiant į žiniasklaidos nepriklausomybę ir spaudos laisvę.

4. Kiekviena Šalis skatina pilietinės visuomenės įgyvendinamų programų ir projektų, kuriais siekiama užkirsti kelią vaikų seksualiniam išnaudojimui ir seksualinei prievartai ir juos apsaugoti, finansavimą, įskaitant, jei reikia, fondų steigimą.

III skyrius

Specializuotos institucijos ir koordinavimo institucijos

10 straipsnis

Nacionalinės koordinavimo ir bendradarbiavimo priemonės

1. Kiekviena Šalis imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti įvairių institucijų, atsakingų už vaikų apsaugą nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos, tokių veiksmų prevenciją ir kovą su tuo, koordinavimą nacionaliniu ar vietos lygmeniu, visų pirma švietimo, sveikatos apsaugos, socialinių paslaugų sektorių, teisėsaugos ir teismo institucijų.

2. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis būtų:

a) įsteigtos arba paskirtos nepriklausomos kompetentingos nacionalinės arba vietos institucijos vaiko teisėms ginti ir apsaugoti užtikrinant šių institucijų aprūpinimą atitinkamais ištekliais ir nustatant įpareigojimus;

b) bendradarbiaujant su pilietine visuomene, nacionaliniu ar vietos lygmeniu įsteigti arba nurodyti duomenų kaupimo mechanizmai arba pagrindiniai centrai vaikų seksualinio

išnaudojimo ir seksualinės prievartos reiškiniui stebėti ir vertinti, deramai atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugos reikalavimus.

3. Kiekviena Šalis skatina kompetentingų valstybinių institucijų, pilietinės visuomenės ir privataus sektoriaus bendradarbiavimą siekdama veiksmingiau vykdyti vaikų seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos prevenciją ir su tuo kovoti.

IV skyrius

Apsaugos priemonės ir pagalba aukoms

11 straipsnis

Principai

1. Kiekviena Šalis parengia veiksmingas socialines programas ir sukuria daugiadalykes struktūras paramai, kuri būtina aukoms, jų artimiesiems ir bet kuriam už jų priežiūrą atsakingam asmeniui, teikti.

2. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad tais atvejais, kai aukos amžius neaiškus ir yra priežasčių manyti, kad auka yra vaikas, tokiai aukai taikomos vaikams skirtos apsaugos ir pagalbos priemonės, kol patvirtinamas jos amžius.

12 straipsnis

Pranešimai apie įtariamą seksualinį išnaudojimą ar seksualinę prievartą

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad tam tikriems dirbti su vaikais pakviestiems specialistams taikomos remiantis vidaus teisės aktais nustatytos konfidencialumo taisyklės neribotų šių specialistų galimybės pranešti už vaikų apsaugą atsakingoms tarnyboms apie visus atvejus, kai yra pagrįstų priežasčių manyti, kad vaikas tapo seksualinio išnaudojimo ar seksualinės prievartos auka.

2. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis kiekvienas asmuo, žinantis arba nuoširdžiai įtariantis, kad vaikas yra seksualiai išnaudojamas ar seksualiai prievartaujamas, skatinamas pranešti apie tai kompetentingoms tarnyboms.

13 straipsnis

Pagalbos linijos

Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis siekiama skatinti ir remti informavimo paslaugų, pavyzdžiui, pagalbos telefonu ar internetu, organizavimą, siekiant teikti konsultacijas skambinantiems, net ir konfidencialiai arba deramai atsižvelgiant į jų anonimiškumą.

14 straipsnis

Pagalba aukoms

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis siekiama teikti aukoms trumpalaikę ir ilgalaikę pagalbą, siekiant padėti joms grįžti į normalią fizinę ir

psichosocialinę būseną. Pagal šią straipsnio dalį taikytinos priemonės pasirenkamos tinkamai atsižvelgus į vaiko nuomonę, poreikius ir rūpestį keliančius dalykus.

2. Kiekviena Šalis vadovaudamasi savo vidaus teisės aktu nuostatomis imasi priemonių siekdama bendradarbiauti su nevyriausybinėmis organizacijomis, kitomis atitinkamomis organizacijomis arba kitomis pilietinės visuomenės grupėmis, teikiančiomis pagalbą aukoms.

3. Kai su vaiko seksualiniu išnaudojimu ar seksualine prievarta yra susiję jo tėvai ar juo besirūpinantys asmenys, taikant 11 straipsnio 1 dalį pradedamos intervencijos procedūros apima:

- galimybę pašalinti įtariamą nusikaltėlį;
- galimybę paimti auką iš jos šeimos. Tokio paėmimo sąlygos ir trukmė nustatomos atsižvelgiant į tai, kas naudingiausia vaikui.

4. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad, prireikus, aukai artimi asmenys galėtų pasinaudoti gydytojo pagalba, visų pirma skubia psichologine pagalba.

V skyrius

Intervencijos programos arba priemonės

15 straipsnis

Bendrieji principai

1. Kiekviena Šalis, vadovaudamasi savo vidaus teisės aktais, užtikrina 16 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytiems asmenims skirtas veiksmingas intervencijos programas ar priemones arba skatina jų įgyvendinimą siekdama užkirsti kelią seksualinio pobūdžio nusikaltimų prieš vaikus pavojui ir kuo labiau sumažinti jų pasikartojimo pavojų. Tokiomis programomis arba priemonėmis galima pasinaudoti bet kuriuo metu vykstant teismo procesui, kalėjime ir už jo ribų vidaus teisės aktuose nustatytais sąlygomis.

2. Kiekviena Šalis, vadovaudamasi savo vidaus teisės aktais, užtikrina partnerystės arba kitokio kompetentingų institucijų, visų pirma sveikatos priežiūros paslaugas, socialines paslaugas teikiančių institucijų, teismų ir kitų už 16 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų asmenų stebėjimą atsakingų įstaigų, bendradarbiavimo plėtrą arba ją skatina.

3. Kiekviena Šalis vadovaudamasi savo vidaus teisės aktais užtikrina šioje Konvencijoje nurodytų nusikaltimų pavojingumo ir pavojaus, kad juos gali pakartoti 16 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti asmenys, vertinimą siekiant parinkti atitinkamas programas ar priemones.

4. Kiekviena Šalis vadovaudamasi savo vidaus teisės aktais užtikrina įgyvendinamų programų ir priemonių veiksmingumo vertinimą.

16 straipsnis

Asmenys, kuriems skiriamos intervencijos programos ir priemonės

1. Kiekviena Šalis vadovaudamasi savo vidaus teisės aktais užtikrina, kad asmenys, kuriems iškelta baudžiamoji byla už bet kurį šioje Konvencijoje nurodytą nusikaltimą, gali pasinaudoti 15 straipsnio 1 dalyje nurodytomis programomis ar priemonėmis tokiomis sąlygomis, kuriomis nepakenkiama ir neprieštaraujama teisėms į gynybą ir teisingo ir nešališko

teismo proceso reikalavimams ir yra deramai atsižvelgiama į nekaltumo prezumpcijos principą reglamentuojančias taisykles.

2. Kiekviena Šalis vadovaudamasi savo vidaus teisės aktais užtikrina, kad asmenys, nuteisti už bet kurią šioje Konvencijoje nurodytą nusikaltimą, gali pasinaudoti 15 straipsnio 1 dalyje minimomis programomis ar priemonėmis.

3. Kiekviena Šalis vadovaudamasi savo vidaus teisės aktais užtikrina, kad intervencijos programos ar priemonės būtų parengtos arba pritaikytos taip, kad atitiktų seksualinį nusikaltimą įvykdžiusių vaikų, įskaitant vaikus, kurie dėl savo amžiaus negali prisiimti baudžiamosios atsakomybės, raidos poreikius, siekiant atkreipti dėmesį į jų seksualinio elgesio problemas.

17 straipsnis

Informacija ir sutikimas

1. Kiekviena Šalis vadovaudamasi savo vidaus teisės aktais užtikrina, kad 16 straipsnyje minimi asmenys, kuriems buvo siūloma pasinaudoti intervencijos programomis ar priemonėmis, būtų išsamiai informuoti apie pasiūlymo priežastis ir sutiktų dalyvauti programoje arba neprieštarautų priemonių taikymui gerai susipažinę su faktais.

2. Kiekviena Šalis vadovaudamasi savo vidaus teisės aktais užtikrina, kad asmenys, kuriems buvo pasiūlytos intervencijos programos ar priemonės, galėtų jų atsisakyti, o nuteistieji asmenys būtų informuoti apie galimas tokio atsisakymo pasekmes.

VI skyrius

Materialinė baudžiamoji teisė

18 straipsnis

Seksualinė prievarta

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad būtų baudžiamas toliau nurodytas tyčinis elgesys:

a) lytinis santykiavimas su vaiku, kuris pagal atitinkamas nacionalinės teisės nuostatas nėra sulaukęs amžiaus, nuo kurio jis gali duoti sutikimą lytiškai santykiauti;

b) lytinis santykiavimas su vaiku, kai:

- naudojama prievarta, jėga ar grasinimai, arba
- piktnaudžiaujama pripažintu pasitikėjimu, valdžia ar įtaka vaikui, įskaitant šeimoje, arba
- piktnaudžiaujama itin pažeidžiama vaiko padėtimi, ypač dėl jo psichinės ar fizinės negalios ar priklausomumo.

2. Įgyvendindama šio straipsnio 1 dalies nuostatas kiekviena Šalis priima sprendimą dėl vaiko amžiaus, iki kurio draudžiama su juo lytiškai santykiauti.

3. 1 dalies a punkto nuostatomis nepilnamečių lytiniai santykiai, kai jie abu sutinka, nereglamentuojami.

19 straipsnis

Su vaikų prostitucija susiję nusikaltimai

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad būtų baudžiamas toliau nurodytas tyčinis elgesys:

- a) vaiko verbavimas užsiimti prostitucija arba dalyvauti prostitucijos versle;
- b) vaiko vertimas užsiimti prostitucija arba gavimas iš to naudos arba kitoks vaiko išnaudojimas minėtais tikslais;
- c) naudojimasis vaikų prostitucija.

2. Šiame straipsnyje sąvoka „vaikų prostitucija“ reiškia vaiko išnaudojimą lytiniais santykiams kaip užmokestį už tai duodant arba žadant pinigų ar kitokį atlygį arba kompensaciją, nepaisant to, ar toks užmokestis, pažadas ar kompensacija duodami vaikui ar trečiajam asmeniui.

20 straipsnis

Su vaikų pornografija susiję nusikaltimai

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad būtų baudžiama už toliau nurodytus, padarytus neturint tam teisės, tyčinius veiksmus, t. y.:

- a) vaikų pornografijos gamyba;
- b) vaikų pornografijos siūlymas ar pateikimas;
- c) vaikų pornografijos platinimas ar perdavimas;
- d) vaikų pornografijos įsigijimas sau arba kitam asmeniui;
- e) vaikų pornografijos laikymas;
- f) sąmoningas priegos prie vaikų pornografijos įgijimas naudojant informacines ir ryšių technologijas.

2. Šiame straipsnyje sąvoka „vaikų pornografija“ reiškia bet kokią medžiagą, kurioje vaikas aiškiai vaizduojamas atliekantis realius ar imituojamus atvirus seksualinius veiksmus, arba bet kokią vaiko lytinių organų vaizdavimą pirmiausia seksualiniais tikslais.

3. Kiekviena Šalis gali pasilikti teisę visiškai ar iš dalies netaikyti 1 dalies a ir e punktų pornografinės medžiagos gamybai ir laikymui, kai ji:

- išimtinai vaizduoja imituojamą vaizdą arba tikrovišką nesančio vaiko vaizdą;
- vaizduoja vaikus, kuriems jau sukako 18 straipsnio 2 dalyje nustatytas amžius, jei šiuos vaizdus padaro ir laiko jie patys savo noru ir jie išimtinai skirti jų pačių asmeniniams poreikiams.

4. Kiekviena Šalis gali pasilikti teisę visiškai arba iš dalies netaikyti 1 dalies f punkto.

21 straipsnis

Su vaiko dalyvavimu pornografiniuose renginiuose susiję nusikaltimai

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad būtų baudžiama už toliau nurodytą tyčinį elgesį, t. y.:

a) vaiko verbavimas dalyvauti pornografiniuose renginiuose arba vaiko vertimas dalyvauti tokiuose renginiuose;

b) vaiko vertimas dalyvauti pornografiniuose renginiuose arba gavimas iš to naudos arba kitoks vaiko išnaudojimas minėtais tikslais;

c) sąmoningas dalyvavimas pornografiniuose renginiuose, kuriuose dalyvauja vaikai.

2. Kiekviena Šalis gali pasilikti teisę 1 dalies c punktą taikyti tik tais atvejais, kai vaikai buvo užverbuoti ar prieš juos buvo panaudotas spaudimas pagal 1 dalies a arba b punktus.

22 straipsnis

Vaikų tvirkinimas

Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama, kad būtų baudžiamas toks tyčinis elgesys, kai, siekiant seksualinių tikslų, įgyvendinant 18 straipsnio 2 dalį nustatyto amžiaus nesulaukusiam vaikui leidžiama stebėti seksualinę prievartą ar lytinius santykius, net jei vaikas juose nedalyvauja.

23 straipsnis

Vaikų kurstymas seksualiniais tikslais

Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama, kad būtų baudžiama už tokį tyčinį elgesį, kai naudodamasis informacinėmis ir ryšių technologijomis suaugęs asmuo siūlosi susitikti su vaiku, kuris nėra sulaukęs įgyvendinant 18 straipsnio 2 dalį nustatyto amžiaus, siekdamas jo atžvilgiu įvykdyti bet kurį 18 straipsnio 1 dalies a punkte arba 20 straipsnio 1 dalies a punkte įvardytą nusikaltimą, jeigu po tokio pasiūlymo jis imasi realių veiksmų, kad toks susitikimas įvyktų.

24 straipsnis

Bendrininkavimas arba skatinimas ir kėsinimasis

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama, kad tyčinis bendrininkavimas arba skatinimas padaryti bet kurį šioje Konvencijoje nustatytą nusikaltimą būtų baudžiamas.

2. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama, kad už tyčinį kėsinimąsi padaryti bet kurį šioje Konvencijoje nustatytą nusikaltimą būtų baudžiama.

3. Kiekviena Šalis gali pasilikti teisę visiškai arba iš dalies netaikyti šio straipsnio 2 dalies nusikaltimams, kurie nurodyti 20 straipsnio 1 dalies b, d, e ir f punktuose, 21 straipsnio 1 dalies c punkte, 22 ir 23 straipsniuose.

25 straipsnis

Jurisdikcija

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama nustatyti savo jurisdikciją bet kuriam šioje Konvencijoje nurodytam nusikaltimui, kai nusikaltimas įvykdytas:

a) jos teritorijoje, arba

- b) laive, plaukiojančiame su tos Šalies vėliava, arba
- c) orlaivyje, registruotame pagal tos Šalies teisės aktus, arba
- d) vieno iš jos piliečių, arba
- e) asmens, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra jos teritorijoje.

2. Kiekviena Šalis stengiasi imtis būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama nustatyti savo jurisdikciją bet kuriam šioje Konvencijoje nurodytam nusikaltimui, kai nusikaltimas padaromas vieno iš jos piliečių arba asmens, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta yra jos teritorijoje, atžvilgiu.

3. Kiekviena Šalis, pasirašydama arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui skirtoje deklaracijoje gali nurodyti, kad pasilieka teisę netaikyti arba tik konkrečiais atvejais ar konkrečiomis sąlygomis taikyti šio straipsnio 1 dalies e punkte nurodytas jurisdikcijos normas.

4. Baudžiamojo persekiojimo už nusikaltimus, nurodytus šios Konvencijos 18 ir 19 straipsniuose, 20 straipsnio 1 dalies a punkte ir 21 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, atveju kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad jos jurisdikcijai dėl 1 dalies d punkto netaikoma sąlyga, jog už nusikaltimus yra baudžiama toje vietoje, kur jie įvykdyti.

5. Kiekviena Šalis, pasirašydama arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui skirtoje deklaracijoje gali nurodyti, kad pasilieka teisę šio straipsnio 4 dalies nuostatas taikyti 18 straipsnio 1 dalies b punkto antroje ir trečioje įtraukose nurodytiems nusikaltimams tik tada, kai jos pilietis jos teritorijoje gyvena nuolatos.

6. Baudžiamojo persekiojimo už nusikaltimus, nurodytus šios Konvencijos 18 ir 19 straipsniuose, 20 straipsnio 1 dalies a punkte ir 21 straipsnyje, atveju kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad jos jurisdikcijai dėl 1 dalies d ir e punktų netaikoma sąlyga, kad baudžiamąjį persekiojimą būtų galima pradėti tik po to, kai apie jį praneša auka arba kai Šalis, kurioje įvykdytas nusikaltimas, pareiškia kaltinimus.

7. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama nustatyti savo jurisdikciją dėl šioje Konvencijoje nurodytų nusikaltimų, tuo atveju, kai įtariamas nusikaltėlis yra jos teritorijoje ir ji neišduoda jo kitai Šaliai tik dėl jo ar jos pilietybės.

8. Kai daugiau nei viena Šalis tvirtina galinti taikyti jurisdikciją dėl įtariamo šioje Konvencijoje nustatyto nusikaltimo, prireikus susijusios Šalys konsultuojasi siekdamos baudžiamajam persekiojimui nustatyti labiausiai tinkamą jurisdikciją.

9. Nepažeidžiant bendrųjų tarptautinių teisės normų, šia Konvencija neatmetama jokia baudžiamoji jurisdikcija, kurią vykdo Šalis pagal savo vidaus teisės aktus.

26 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad juridinis asmuo galėtų būti laikomas atsakingu už šioje Konvencijoje nurodytą nusikaltimą, kurį siekdamas jam naudos padarė bet kuris individualiai arba kaip juridinio asmens struktūros dalis veikęs fizinis asmuo eidamas juridinio asmens vadovo pareigas, nes buvo įgaliotas:

- a) atstovauti juridiniam asmeniui;

b) priimti sprendimus juridinio asmens vardu;

c) kontroliuoti juridinio asmens veiklą.

2. Be 1 dalyje nurodytų atvejų, kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad juridinis asmuo galėtų būti laikomas atsakingu, jeigu dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto fizinio asmens priežiūros ar kontrolės stokos juridiniam asmeniui pavaldus fizinis asmuo galėjo įvykdyti šioje Konvencijoje nustatytą nusikaltimą to juridinio asmens labui.

3. Vadovaujantis teisiniais Šalies principais, juridinio asmens atsakomybė gali būti baudžiamoji, civilinė arba administracinė.

4. Tokia atsakomybė nedaro įtakos nusikaltimą padariusių fizinių asmenų baudžiamajai atsakomybei.

27 straipsnis

Sankcijos ir priemonės

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad už šioje Konvencijoje nurodytus nusikaltimus būtų baudžiama taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas atsižvelgiant į jų rimtumą. Tokios sankcijos apima su laisvės atėmimu susijusias bausmes, dėl kurių gali būti taikoma ekstradicija.

2. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad pagal 26 straipsnį baustiniams juridiniams asmenims būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos, kurios apimtų pinigines baudžiamąsias ar nebaudžiamąsias baudas ir galėtų apimti kitas priemones, konkrečiai:

a) teisės į valstybės skiriamas išmokas ar paramą atėmimą;

b) laikiną arba visišką teisės verstis komercine veikla atėmimą;

c) teisminės priežiūros paskyrimą;

d) teismo nutarties dėl likvidavimo priėmimą.

3. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis:

a) areštuojamos ir konfiskuojamos:

– prekės, dokumentai ir kitos priemonės, naudojamos šioje Konvencijoje nurodytiems nusikaltimams vykdyti arba jų vykdymui palengvinti;

– iš tokių nusikaltimų gautos pajamos arba turtas, kurio vertė atitinka tokias pajamas;

b) galima laikinai arba visam laikui uždaryti bet kokią įstaigą, kuria pasinaudojama šioje Konvencijoje nustatytiems nusikaltimams padaryti nepažeidžiant sąžiningų trečiųjų šalių teisių arba uždrausti nusikaltėliui laikinai ar visam laikui užsiimti su vaikais susijusia profesine ar visuomenine veikla, kurią vykdant buvo padarytas nusikaltimas.

4. Kiekviena Šalis nusikaltėliams gali nustatyti kitokias priemones, pavyzdžiui, atimti tėvų teises arba kontroliuoti ar stebėti nuteistus asmenis.

5. Kiekviena Šalis gali nustatyti, kad pagal šį straipsnį konfiskuotos nusikalstamu būdu įgytos pajamos ar turtas gali būti perduoti specialiam fondui, kurio lėšomis finansuojamos bet kurio šioje Konvencijoje nurodyto nusikaltimo aukoms skirtos prevencijos ir pagalbos programos.

28 straipsnis

Sunkinančios aplinkybės

Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad vadovaujantis atitinkamomis vidaus teisės aktų nuostatomis į toliau nurodytas aplinkybes, jei jos dar nėra laikomos nusikaltimo sudedamąja dalimi, būtų galima atsižvelgti kaip į sunkinančias aplinkybes nustatant dėl šioje Konvencijoje nurodytų nusikaltimų taikytinas sankcijas:

- a) nusikaltimu padaryta didelė žala fizinei arba psichinei aukos sveikatai;
- b) prieš nusikaltimą ar per jį buvo panaudoti kankinimai ar žiaurus smurtas;
- c) nusikaltimas padarytas pasirinkus ypač pažeidžiamą auką;
- d) nusikaltimą padarė šeimos narys, kartu su vaiku gyvenantis asmuo arba savo valdžia piktnaudžiavęs asmuo;
- e) nusikaltimą padarė keli išvien veikiantys asmenys;
- f) nusikaltimą padarė nusikalstama organizacija;
- g) nusikaltėlis jau anksčiau buvo teistas už tokius pat nusikaltimus.

29 straipsnis

Ankstesnis teistumas

Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad priimant sprendimą dėl sankcijų būtų galima atsižvelgti į kitos Šalies priimtus galutinius nuosprendžius dėl šioje Konvencijoje nustatytų nusikaltimų.

VII skyrius

Tyrimas, teisminis persekiojimas ir procesinė teisė

30 straipsnis

Principai

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, siekdama užtikrinti, kad tyrimai ir baudžiamosios bylos nagrinėjimas būtų atliekami pirmiausia atsižvelgiant į vaiko interesus ir gerbiant jo teises.

2. Kiekviena Šalis laikosi aukų gynimo pozicijos užtikrindama, kad tyrimai ir baudžiamosios bylos nagrinėjimas neapsunkintų vaiko patirtos traumos ir kad paskelbus baudžiamąjį teisingumą prireikus būtų suteikta pagalba.

3. Kiekviena Šalis užtikrina, kad tyrimams ir baudžiamosios bylos nagrinėjimui būtų teikiama pirmenybė; jie būtų atliekami be nepagrįsto vilkinimo.

4. Kiekviena Šalis užtikrina, kad taikant šiame skyriuje nurodytas priemones nebūtų pažeistos teisės į gynybą ir būtų laikomasi teisingo ir nešališko teismo proceso reikalavimo, kaip nustatyta Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnyje.

5. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, atitinkančių jos vidaus teisės aktų pagrindinius principus, siekdama:

– užtikrinti veiksmingą tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą už šioje Konvencijoje nurodytus nusikaltimus, tam tikrais atvejais sudarydama galimybę vykdyti slaptas operacijas;

– sudaryti sąlygas skyriams ar tyrimo tarnyboms išaiškinti pagal 20 straipsnį nustatytų nusikaltimų aukas, visų pirma analizuojant vaikų pornografijos medžiagą, pavyzdžiui, nuotraukas ir vaizdo ir garso įrašus, kurie buvo perduoti naudojant informacines ir ryšių technologijas arba prieiga prie kurių įgyta per minėtas technologijas.

31 straipsnis

Bendrosios apsaugos priemonės

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama apsaugoti aukų teises ir interesus, įskaitant jų kaip liudytojų specialiuosius poreikius, visuose tyrimų ir baudžiamosios bylos nagrinėjimo etapuose, visų pirma:

a) informuojant jas apie jų teises ir paslaugas, kuriomis jos gali pasinaudoti, o, jeigu jos nenori gauti tokios informacijos, apie tolesnius veiksmus, kurie susiję su jų skundu, kaltinimus, bendrą tyrimo ar bylos nagrinėjimo eigą ir jų vaidmenį jame bei jų bylos rezultata;

b) užtikrinant, bent jau tais atvejais, kai aukoms ir jų šeimoms gali grėsti pavojus, kad, prireikus, aukos būtų informuotos, kada persekiojamas ar nuteistas asmuo yra laikinai ar visam laikui paleidžiamas;

c) nepažeidžiant vidaus teisės aktais nustatytų procedūros normų sudarant joms galimybę būti išklaustytiems, duoti parodymus, pasirinkti – tiesiogiai arba per tarpininką – pareikšti savo nuomonę, pranešti apie savo poreikius ir problemas, į kurias būtų atsižvelgiama;

d) teikiant joms tinkamas paramos paslaugas, kad jų teisės ir interesai būtų tinkamai atstovaujami ir į juos būtų atsižvelgta;

e) apsaugant jų privatumą, jų tapatumą ir jų atvaizdą; pagal vidaus teisės aktus imantis priemonių tam, kad būtų užkirstas kelias bet kokios informacijos, galinčios padėti jas identifikuoti, viešam platinimui;

f) užtikrinant jų saugumą, taip pat jų šeimų ir jų liudytojų saugumą nuo grasinimų, keršto ir pakartotinio persekiojimo;

g) užtikrinant, kad bus išvengta aukų ir nusikaltėlių kontakto teismo ir teisėsaugos organų patalpose, nebent kompetentingos institucijos nustato kitaip vaiko interesų labui arba tai būtina atsižvelgiant į tyrimus ar procesinius veiksmus.

2. Kiekviena Šalis užtikrina, kad aukos nuo pat pirmojo savo bendravimo su kompetentingomis institucijomis galėtų susipažinti su informacija apie atitinkamas teismo ir administracines procedūras.

3. Kiekviena Šalis aukoms užtikrina nemokamą, jei tokia garantuojama, teisinę pagalbą, kai yra galimybė suteikti joms baudžiamosios bylos šalies statusą.

4. Kiekviena Šalis teismo institucijoms sudaro galimybę paskirti specialų aukos atstovą, jei remiantis vidaus teisės aktais ji gali turėti baudžiamosios bylos šalies statusą ir kai tėvų pareigų turėtojams neleidžiama atstovauti vaikui tokioje byloje dėl jų ir aukos interesų konflikto.

5. Kiekviena Šalis, pasinaudodama teisėkūros ar kitomis priemonėmis ir vadovaudamasi savo vidaus teisės aktuose nustatytais sąlygomis, užtikrina grupėms, fondams, asociacijoms arba vyriausybinėms ar nevyriausybinėms organizacijoms galimybę teikti pagalbą ir (arba)

paramą aukoms, jei jos sutinka, vykstant baudžiamosios bylos dėl šioje Konvencijoje nustatytų nusikaltimų nagrinėjimui.

6. Kiekviena Šalis užtikrina, kad pagal šio straipsnio nuostatas aukoms teikiama informacija būtų formuluojama atsižvelgiant į jų amžių ir brandą ir tokia kalba, kurią jos supranta.

32 straipsnis

Teismo proceso inicijavimas

Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad šioje Konvencijoje nurodytų nusikaltimų tyrimai ar baudžiamasis persekiojimas už juos nepriklausytų nuo aukos pranešimo ar kaltinimo ir kad teismo procesas galėtų būti tęsiamas, net jeigu auka atsiėmė savo pareiškimą.

33 straipsnis

Ieškininė senatis

Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad dėl 18 straipsnyje, 19 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose ir 21 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų nusikaltimų pradėtų teismo procesų ieškininė senatis būtų tokios trukmės, kuri leistų veiksmingai pradėti teismo procesą aukai sulaukus pilnametystės, ir būtų proporcinga atitinkamo nusikaltimo sunkumui.

34 straipsnis

Tyrimai

1. Kiekviena Šalis nustato tokias priemones, kokių gali prireikti siekiant užtikrinti, kad už tyrimus atsakingi asmenys, padaliniai ar tarnybos specializuotųsi kovos su vaikų seksualiniu išnaudojimu ir seksualine prievarta srityje arba būtų parengti tam darbui. Tokie padaliniai arba tarnybos aprūpinami tinkamais finansiniais ištekliais.

2. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad kylančios abejonės dėl tikrojo aukos amžiaus nesukliudytų pradėti nusikaltimo tyrimų.

35 straipsnis

Vaiko apklausa

1. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad:

a) kompetentingoms institucijoms gavus pranešimą apie faktus nebūtų nepagrįstai atidėliojama vaiko apklausa;

b) prireikus vaikas būtų apklausiamas šiam tikslui įrengtose arba pritaikytose patalpose;

c) vaikas būtų apklausiamas šiam tikslui apmokytų specialistų;

d) jei įmanoma ir būtina, visas vaiko apklausas atliktų tie patys asmenys;

e) apklausų būtų kuo mažiau, jos būtų atliekamos tik tuo atveju, jei tai neišvengiama nagrinėjant baudžiamąją bylą;

f) vaiką lydėtų jo teisinis atstovas arba, jei tinkama, jo pasirinktas suaugęs asmuo, nebent dėl to asmens priimtas pagrįstas priešingas sprendimas.

2. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad visos aukos apklausos arba, jei reikia, vaiko, kuris yra liudytojas, apklausos galėtų būti filmuojamos ir kad šios nufilmuotos apklausos galėtų būti kaip įrodymai teismo proceso metu, kaip nustatyta jos vidaus teisės aktuose.

3. Kai aukos amžius yra nenustatytas ir yra priežasčių manyti, kad auka yra vaikas, 1 ir 2 dalyse numatytas priemonės būtina taikyti tol, kol jos amžius bus galutinai nustatytas.

36 straipsnis

Baudžiamosios bylos

1. Kiekviena Šalis, tinkamai atsižvelgusi į teisininko profesijos savarankiškumą reglamentuojančias nuostatas, imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad visi su teismo procesu susiję asmenys, ypač teisėjai, prokurorai ir advokatai, galėtų dalyvauti mokyme apie vaikų teises bei vaikų seksualinį išnaudojimą ir seksualinę prievartą.

2. Kiekviena Šalis, remdamasi savo vidaus teisės aktais, imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių užtikrinti, kad:

a) teisėjas galėtų nuspręsti, jog bylos nagrinėjimas bus uždaras;

b) auka galėtų būti išklaudyta jai teismo salėje nebūnant, pavyzdžiui, pasinaudojant atitinkamomis ryšių technologijomis.

VIII skyrius

Duomenų užrašymas ir saugojimas

37 straipsnis

Nacionalinių duomenų apie nuteistus seksualinius nusikaltėlius užrašymas ir saugojimas

1. Kiekviena Šalis, norėdama užtikrinti šioje Konvencijoje nurodytą nusikaltimų prevenciją ir vykdydama baudžiamąjį persekiojimą dėl tokių nusikaltimų, imasi būtinų teisėkūros ir kitų priemonių siekdama remiantis atitinkamomis nacionalinės teisės aktuose nustatytomis asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiomis nuostatomis ir kitomis atitinkamomis taisyklėmis ir garantijomis, rinkti ir saugoti duomenis, susijusius su už šioje Konvencijoje nurodytus nusikaltimus nuteistų asmenų tapatybe ir genetiniu profiliu (DNR).

2. Kiekviena Šalis, pasirašydama ar deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, nurodo Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui vienos nacionalinės institucijos, atsakingos įgyvendinant šio straipsnio 1 dalį, pavadinimą ir adresą.

3. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad 1 dalyje nurodytą informaciją būtų galima perduoti kitos Šalies kompetentingai institucijai vadovaujantis vidaus teisės aktais ir atitinkamais tarptautiniais dokumentais.

IX skyrius

Tarptautinis bendradarbiavimas

38 straipsnis

Tarptautinio bendradarbiavimo bendrieji principai ir priemonės

1. Vadovaudamosi šios Konvencijos nuostatomis ir taikydamos atitinkamus galiojančius tarptautinius ir regionų dokumentus ir tvarką, dėl kurios susitarė remdamosi vienodais ar atitinkamais teisės aktais ir vidaus teisės aktais, Šalis kuo didesniu mastu bendradarbiauja:

a) siekdamos užkirsti kelią vaikų seksualiniam išnaudojimui ir seksualinei prievartai ir kovoti su tuo;

b) norėdamos apsaugoti aukas ir teikti joms pagalbą;

c) atliekant tyrimus arba pradėdant teismo procesus dėl šioje Konvencijoje įvardytų nusikaltimų.

2. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių siekdama užtikrinti, kad šioje Konvencijoje nurodyto nusikaltimo aukos Šalies, kurioje jos negyvena, teritorijoje galėtų pateikti skundą valstybės, kurioje jos gyvena, kompetentingoms institucijoms.

3. Jeigu Šalis, kuri teikia savitarpio teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose arba vykdo ekstradiciją pagal pasirašytą sutartį, gauna Šalies, su kuria ji nėra pasirašiusi tokios sutarties, prašymą suteikti teisinę pagalbą arba vykdyti ekstradiciją, šią Konvenciją ji gali laikyti savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose arba ekstradicijos dėl šioje Konvencijoje nurodytų nusikaltimų teisiniu pagrindu.

4. Kiekviena Šalis, kai tik įmanoma, stengiasi integruoti vaikų seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos prevencijos ir kovos su tuo aspektus į pagalbos vystymuisi programas, kuriomis siekiama padėti trečiosioms šalims.

X skyrius

Stebėjimo mechanizmas

39 straipsnis

Šalių komitetas

1. Šalių komitetą sudaro Konvencijos Šalių atstovai.

2. Šalių komitetą šaukia Europos Tarybos Generalinis Sekretorius. Jo pirmasis posėdis rengiamas pirmaisiais metais nuo šios Konvencijos įsigaliojimo dienos, kurią šią Konvenciją ratifikuoja dešimtoji Konvencijos Šalis. Vėliau jis posėdžiauja kaskart, kai bent trečdalis Šalių arba Generalinis Sekretorius to prašo.

3. Šalių komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

40 straipsnis

Kiti atstovai

1. Europos Tarybos parlamentinė asamblėja, žmogaus teisių komisaras, Europos nusikalstamumo problemų komitetas (CDPC), taip pat kiti atitinkami Europos Tarybos tarpvyriausybiniai komitetai paskiria po vieną atstovą į Šalių komitetą.

2. Ministrų komitetas gali paprašyti kitas Europos Tarybos institucijas skirti atstovą į Šalių komitetą su juo pasikonsultavus.

3. Pilietinės visuomenės atstovai, ypač nevyriausybinės organizacijos, gali būti priimti kaip stebėtojai į Šalių komitetą vadovaujantis atitinkamose Europos Tarybos taisyklėse nustatyta tvarka.

4. Šio straipsnio 1–3 dalyse nurodyti atstovai dalyvauja Šalių komiteto posėdžiuose be teisės balsuoti.

41 straipsnis

Šalių komiteto funkcijos

1. Šalių komitetas stebi šios Konvencijos įgyvendinimą. Šalių komiteto darbo tvarkos taisyklėmis nustatoma šios Konvencijos įgyvendinimo vertinimo tvarka.

2. Šalių komitetas, siekdamas pagerinti valstybių gebėjimus užkirsti kelią vaikų seksualiniam išnaudojimui ir seksualinei prievartai ir su tuo kovoti, palengvina informacijos, gerosios patirties ir praktikos pavyzdžių rinkimą, analizę bei mainus tarp valstybių.

3. Šalių komitetas taip pat, jei tinkama:

a) padeda veiksmingai taikyti ir įgyvendinti šią Konvenciją, įskaitant bet kurių problemų nustatymą ir bet kokio pagal šią Konvenciją padaryto pareiškimo ar taikomos išlygos poveikį;

b) pareiškia nuomonę kiekvienu su šios Konvencijos taikymu susijusiu klausimu ir padeda keistis informacija apie svarbius pokyčius teisės, politikos ar technologijų srityse.

4. Europos Tarybos Generalinis Sekretorius padeda Šalių komitetui atlikti šiame straipsnyje nurodytas jo funkcijas.

5. Europos nusikalstamumo problemų komitetas (CDPC) periodiškai informuojamas apie šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytą veiklą.

XI skyrius

Ryšys su kitomis tarptautinėmis priemonėmis

42 straipsnis

Ryšys su Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija ir jos Fakultatyviniu protokolu dėl vaikų pardavimo, vaikų prostitucijos ir vaikų pornografijos

Ši Konvencija nedaro įtakos teisėms ir įsipareigojimams, kylantiems iš Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos ir jos Fakultatyvinio protokolo dėl vaikų pardavimo, vaikų prostitucijos ir vaikų pornografijos nuostatų, ir ja siekiama stiprinti ir plėtoti juose nustatytą apsaugą bei papildyti minėtuose dokumentuose nustatytus standartus.

43 straipsnis

Ryšys su kitomis tarptautinėmis priemonėmis

1. Ši Konvencija nedaro įtakos teisėms ir įsipareigojimams, kylantiems iš nuostatų kitų tarptautinių priemonių, kurių Šalys yra arba bus šios Konvencijos Šalys ir kuriose yra nuostatų dėl dalykų, kurie reglamentuojami šia Konvencija, ir kuriomis užtikrinama didesnė apsauga ir pagalba vaikams, tapusiems seksualinio išnaudojimo ar seksualinės prievartos aukomis.

2. Siekdamas papildyti ar sutvirtinti Konvencijos nuostatas arba palengvinti joje nustatytų principų taikymą, šios Konvencijos Šalys gali sudaryti dvišalius ar daugiašalius susitarimus dėl šioje Konvencijoje reglamentuojamų dalykų.

3. Šalys, Europos Sąjungos narės, tarpusavio santykiuose taiko Bendrijos ir Europos Sąjungos normas, jei yra Bendrijos ar Europos Sąjungos normų, kuriomis reglamentuojamas konkretus susijęs dalykas, kurios taikomos konkrečiu atveju ir nepažeidžia šios Konvencijos objekto ir tikslo ir nedaro įtakos visapusiškam jos nuostatų taikymui santykiuose su kitomis Šalimis.

XII skyrius

Konvencijos pakeitimai

44 straipsnis

Pakeitimai

1. Kiekvienas Šalies pasiūlymas dėl šios Konvencijos pakeitimo teikiamas Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui, o jis arba ji perduoda pasiūlymą Europos Tarybos valstybėms narėms, kiekvienai valstybei signatarei, kiekvienai Šaliai, Europos bendrijai, kiekvienai Šaliai, pakviestai pasirašyti šią Konvenciją pagal jos 45 straipsnio 1 dalies nuostatas, ir kiekvienai Šaliai, pakviestai prisijungti prie šios Konvencijos pagal jos 46 straipsnio 1 dalies nuostatas.

2. Visi Šalies pasiūlyti pakeitimai perduodami Europos nusikalstamumo problemų komitetui (CDPC), kuris savo nuomonę dėl pasiūlyto pakeitimo pateikia Ministrų komitetui.

3. Ministrų komitetas svarsto siūlomą pakeitimą ir Europos nusikalstamumo problemų komiteto (CDPC) pateiktą nuomonę ir, pasitaręs su Europos Tarybai nepriklausančiomis valstybėmis, šios Konvencijos Šalimis, pakeitimą gali priimti.

4. Pagal šio straipsnio 3 dalį Ministrų komiteto priimto pakeitimo tekstas perduodamas Šalims, kad jos jam pritartų.

5. Kiekvienas pagal šio straipsnio 3 dalį priimtas pakeitimas įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus mėnesiui nuo dienos, kurią visos Šalys informuoja Generalinį Sekretorių apie savo pritarimą tam pakeitimui.

XIII skyrius

Baigiamosios nuostatos

45 straipsnis

Pasirašymas ir įsigaliojimas

1. Šią Konvenciją gali pasirašyti Europos Tarybos valstybės narės ir valstybės, kurios nėra narės, tačiau dalyvavo ją rengiant, taip pat Europos bendrija.
2. Ši Konvencija yra ratifikuojama, priimama arba patvirtinama. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui.
3. Ši Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus trims mėnesiams nuo dienos, kurią pagal šio straipsnio ankstesnės dalies nuostatas savo sutikimą išsipareigoti pagal šią Konvenciją pareiškia penkios signatarės, įskaitant bent tris Europos Tarybos valstybes nares.
4. Kiekvienai 1 dalyje nurodytai valstybei arba Europos bendrijai, vėliau pareiškusiai sutikimą išsipareigoti pagal šią Konvenciją, Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus trims mėnesiams nuo dienos, kurią ji deponavo savo ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentą.

46 straipsnis

Prisijungimas prie Konvencijos

1. Šiai Konvencijai įsigaliojus, Europos Tarybos Ministrų komitetas, pasitaręs su šios Konvencijos Šalimis ir gavęs jų vieningą pritarimą, gali pakviesti bet kurią valstybę, kuri nėra Europos Tarybos narė ir kuri nedalyvavo rengiant šią Konvenciją, prisijungti prie Konvencijos priėmus sprendimą Europos Tarybos įstatų 20 straipsnio d punkte nustatyta balsų dauguma ir vieningai pritarus Susitariančiųjų Šalių atstovams, turintiems teisę dalyvauti Ministrų komiteto posėdžiuose.
2. Prisijungiančiai valstybei Konvencija įsigalios pirmą mėnesio dieną praėjus trims mėnesiams nuo dienos, kurią Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui deponuojamas prisijungimo dokumentas.

47 straipsnis

Teritorinis taikymas

1. Kiekviena valstybė arba Europos bendrija, pasirašydama arba deponuodama ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, gali nurodyti teritoriją arba teritorijas, kurioms taikoma Konvencija.
2. Pateikusi Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui pareiškimą bet kuri Šalis gali bet kada vėliau išplėsti šios Konvencijos taikymą bet kurioje kitoje pareiškime nurodytoje teritorijoje, už kurios tarptautinius santykius ji atsako arba kurios vardu ji yra įgaliota prisiimti išsipareigojimus. Tokioje teritorijoje Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus trims mėnesiams nuo dienos, kurią Generalinis Sekretorius gavo tokį pareiškimą.
3. Bet kuris pagal dvi minėtas šio straipsnio dalis pateiktas pareiškimas dėl jame nurodytos bet kurios teritorijos gali būti atšauktas Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui pateikus

pranešimą. Atšaukimas įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus trims mėnesiams nuo dienos, kurią minėtą pranešimą gavo Generalinis Sekretorius.

48 straipsnis

Išlygos

Negalima daryti jokių išlygų dėl kurios nors šios Konvencijos nuostatos, išskyrus aiškiai nustatytas išlygas. Bet kuri išlyga gali būti bet kuriuo metu atšaukta.

49 straipsnis

Denonsavimas

1. Kiekviena Šalis gali bet kada denonsuoti šią Konvenciją pranešdama apie tai Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui.

2. Toks denonsavimas įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus trims mėnesiams nuo dienos, kurią Generalinis Sekretorius gavo tokį pranešimą.

50 straipsnis

Pranešimas

Europos Tarybos Generalinis Sekretorius praneša Europos Tarybos valstybėms narėms, kiekvienai valstybei signatarei, kiekvienai Šaliai, Europos bendrijai, kiekvienai valstybei, pakviestai pasirašyti šią Konvenciją pagal jos 45 straipsnio nuostatas, ir kiekvienai valstybei, pakviestai prisijungti prie šios Konvencijos pagal jos 46 straipsnio nuostatas apie:

- a) kiekvieną pasirašymą;
- b) kiekvieno ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumento deponavimą;
- c) visas Konvencijos įsigaliojimo pagal jos 45 ir 46 straipsnius datas;
- d) bet kurią pagal 44 straipsnį priimtą pakeitimą ir datą, kurią tas pakeitimas įsigalioja;
- e) visas pagal 48 straipsnį padarytas išlygas;
- f) kiekvieną pagal 49 straipsnio nuostatas vykdomą denonsavimą;
- g) bet kokią kitą su šia Konvencija susijusį aktą, pranešimą ar raštą.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

Sudaryta 2007 m. spalio 25 d. Lansarotėje anglų ir prancūzų kalbomis. Abu tekstai yra autentiški ir sudaro vieną egzempliorių, kuris saugomas Europos Tarybos archyvuose. Europos Tarybos Generalinis Sekretorius perduoda patvirtintas kopijas kiekvienai Europos Tarybos valstybei narei, valstybėms, kurios nėra Europos Tarybos narės ir kurios dalyvavo rengiant šią Konvenciją, Europos bendrijai ir visoms valstybėms, pakviestoms prisijungti prie šios Konvencijos.